

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik

Tappiorannartut stafylokokkit antibiotikanut akiuussinnaalersimasut (MRSA) pillugit Iltersuut

Nutarterneqartoq 20. november. 2016

Tunuliaqutaasoq

Nunarsuaq tamakkerlugu tappiorannartut bakteerissat antibiotikat amerlanersaannut akiuussinnaassuseqarlersimanagerat ajornartorsiutaaleralluttuinnarpoq. Tamatumunnga arlaqartut: nunarpassuarni nakkutigineqanngitsumik innunut uumasunullu antibiotikanik tappiorannartunut bakteerissanut assigiinngitsunut arlalinnut nakorsaataasartunik annertuumik atuiueq-, tappiorannartut bakteerissat antibiotikanut akiuussinnaalersimasut peqqinnissaqarfimmi siammaannerat-, inuussutis-sanik eqqussuinermit nioqquteqarnermullu atatillugu tappiorannartut nunat akornanni siaruannerat- angalanerujussuarlu patsisaapput.

Tamatumunnga atatillugu bakteria pingaarutilik tasaaavoq tappiorannartuq *Staphylococcus aureus* antibiotikamut meticillin-imut akiuussinnaassuseqartoq (MRSA). Danmarkimi innuttaasut akornanni MRSA annertusiartorpoq nunalu tamakkerlugu tuniluulluni, eqqiluisaarnerli pillugu sakkortuumik maleruagassiuinikut Danmarkimi MRSA-p napparsimmavinni utoqaallu paaqqutariiallit najugaqarfiini annertunerusumik siaru-aannissaa pinngitsoorinneqarpoq. Danmarkimi anner-tusineranut uumasuutini MRSA (MRSA 398) - pingaar-tumik inunni puulukiisivinni sulisuniittoq- patsisaasut annersaraat. MRSA taanna Kalaallit Nunaanni siumor-neqanngilaq. 2000-imiit Kalallit Nunaanni ukiut tamaasa MRSA-mik tunillatsissimasunik peqqinnissaqarfimmiit imal. inuit namminneq nunanut allanut privatimik an-galallutik/suliartorlutik eqqussaannik naammattoorsiso-qartarpoq, ilaqutariinnilu imminnut qanittuni siaruanne-ra takuneqartarluni. Europami nunat amerlanersaanni nunavissuarnilu allani atugaanera annertuvoq ilaannilu tuniluulluni siaruattarluni.

Kinguneri

MRSA-p annertusiartornera MRSA-mik peqqinnissaqar-fimmit pissarsiaminnik timimiittoqalersut napparsima-lersullu amerlinerannik kinguneqarpoq. Napparsima-lersartut toqusartullu amerlerujussuanagerat, sivisuneru-sumik napparsimmavimmi uninngasariaqarneq-, nap-parsimmavimmi inimi immikkoortitaaneq nukinnik an-ner-tuumik atuiffusoq-, antibiotikanik akisuunik atuineru-lerneq- ataatimullu isigalugu aningaasartuuteqarneru-lerneq tamatuma kinguneraa. Sumiiffinni aalajangersi-masuni nappaataasaleraangat annikillisikkuminaallisar-nera paasinarsivoq. MRSA-p sumiiffinni atugaalersima-nerani, navianaatilinnik tuniluuttunik- tappiorannartumik sumik patsiseqartut ilisimaneqanngitsuni- sattallunilus-ooq nakorsaattissamik vancomycin-imik toqqaqqarta-riaqarnermik kinguneqarsinnaavoq.

MRSA-mik avataaniit tunillatsissimasut ikittuinnaat amerliartortulli tunngavigalugit- qanimut attaveqatiguit saniatigut- Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmi

tuniluunneranut ersiuteqannginnera, annikitsuinnarmik eqqugaanertut sulisigineqarpoq. MRSA-p siunissa-missaaq annikitsuinnarmik atugaanissaa Kalaallit Nu-naanni peqqinnissaqarfiup suliasaasa pingaarnersa-raat.

Peqqinnissaqarfimmi sulisut MRSA-mik tunillatsissinaa-ner-tik isummerfigissavaat pitsaalineqarnissaa suleqa-taaffigissallugu.

Ajornartorsiutip eqqumaffiginissaa, tunillatsissimasin-naasut amerlassusaannik paasiniaalluni misissuisarnis-saq, antibiotikanik isumatumik atuiner-mut politikkeqar-neq, eqqortumik assaat asattarnissaat, MRSA-mik tunil-latsissimasut iliuuseqarfiginissaat, sulisu uninngasullu akornanni tunillatsissimasut iliuuseqarfigineqarnerat, Kalaallit Nunaanni MRSA-mik tunillatsissimasunik amerlinaveersitseqataassapput.

MRSA-mut misissortinneq

MRSA-mut misissugassatut nassiussanik misissuineq nalunaarsuinerlu Dronning Ingridip Napparsimmavissu-ani aaviisariup suliasaraa.

MRSA-mik tunillatsinneq nappaatillu tuniluuttu akiorniarlugit eqqiluisaarneq

Inunnik MRSA-mik tunillatsissimasunik qanimut attaveqarnikkut imal. napparsimasup atortuinik tunillan-nartulinnik attuinikkut, MRSA-mik tunillatsittoqartarpoq. Assaat aqqutigalugit tunillatsitarneq nalinginnaaner-saavoq, sulisullu napparsimasumiit napparsimasumut allamut tuniluutitsisinnaallutik. Taamaammat assaat eqqortumik asattuarterisigut tunillatsissinnaaneq annikillisinneqarsinnaavoq. Tappiorannartuq qaamma-terpassuarni avatangiisini uumasinnaavoq (ass. oqoru-tini, pequtini, naterni atortunilu). Taamaammat pujora-laajaanikkut avatangiisini tappiorannartuq annikillisin-neqarsinnaavoq.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup peqqinnissaqarfimmi paaqqutarinniffinnilu assaat eqqiluutsuutinnissaat sullisil-lu pillugit iltersuusaa, kiisalu nappaatit tuniluuttu pillugit maleruagassat D4-mi takukkit.

Maleruagassatut innersuussat

Tappiorannartup tunillatsinnermiit qanoq siviutigisumik timimiittarnera taamaalillunilu tunillaasinnaanerup qanoq siviutiginera ilisimaqqissaarneqanngimmat, suliap ingerlanneqarnissaa tunngavigalugu misissuiner-nilu paasisanut nallersuussilluni piffissalisoqarpoq. Nalorninermi ulluinnarni ulluunerani Statens Serum Institut-imi Nappaatit Tuniluuttu pillugit Qitiusumik Im-mikkoortortami Nappaatit Tuniluuttu pillugit Suleqatig-i-innut: oqarasuaatikkut +45 3268 3268, kortnr. 5433 imal. Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut oqarasuaat 345192 / 553551 attaveqarluni isumasiuisoqarsin-naavoq.

Ataani maleruagassat, sulisunut Nunat Avannarliit avataanniissimasunut/sulisimasunut Nunanilu Avannarlerniissimasunut- Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik ilanngullugu- MRSA-mik tunilatsiffiusinnaasuni atuupput.

Peqqinnissakkut sullissisut

MRSA peqqinnissakkut sullissisut timaanniissinnaavoq tappiorannartorlu taanna napparsimasunut tuniluussinnaalluni.

Tamanna sulisuni amerluuteqartuni (ass. ikeqartuni tamatumunnga atatillugu ajuartartuni, suliariterlaani, anigugassaangitsunik amerluutilinni ass. eksemertuni), aseruuttoortuarneni (ass. kiinnap sulluaraasigut aseruuttoortuarneni) imal. aseruuttoorneni tassangaannartuni (ass. anersaartuutini qaffasisuni aseruuttoorneni) navianaateqarneruvoq.

Peqqinnissakkut sullissisut napparsimmavinni, peqqissaavinni, peqqissaasoqarfinni, kigutilerivinni utoqqaat illuini/utoqqaat angerlarsimaffiini assigisaanilu attaveqartut (sulilerlaat, taartaagallartut sulisullu napparsimasunik angallassinermi peqataasut ilanngullugit) qaammatini kingullerni arfinilinni:

- MRSA-mik timaaniittoqartutut paasineqartoq sulilu suerunnera uppersarsineqanngitsoq
- MRSA-mik tunillatsissimasumik illoqateqarsimasoq imal. inoqutigiittut attaveqarsimasoq
- Nunat Avannarliit avataanni napparsimmavimmi nakorsartissimasoq
kiisalu
  - Nal.ak.24-it sinnerlugit tassaniissimasoq
- *imal.*
  - pilatsissimasoq

imal.

- Nunami allami Nunat Avannarliit avataanni napparsimmavimmi-, utoqqaat paaqqutariallit najugaanni-, kigutilerivimmi assigisaanniluunniit sulisimasoq (ilaatigut ilinniarnermut atatillugu sulinermik sungiusarsimasoq napparsimasunullu attaveqarsimasoq).
- Danmark-imi Nunanilu Avannarlerni allani imikkooortortani MRSA-mik nappaalaffiusimasuni, napparsimmavimmi immikkooortortami, utoqqaat paaqqutarisariallit najugaanni, kigutilerivimmi assigisaannilu sulisimasoq.
- Periarfikitsumi imal. eqqiluisaarnissamut periarfisaluttumi najugaqarsimasoq sulisimasorluunniit (ass. qimaasunut nunasinianut najugaqarfissiami, angerlarsimaffeqanngitsunut unnuisarfimmi, sorsufimmi, qimaasut najugaqarfianni imal. nunani allani meeqqaanut angerlarsimaffimmi) sulisimasoq,

imal.

- Nammineq inoqutigiilluunniit arlaat ataaseq sap. akunneri tamaasa akulikinnerusumilluunniit puulukinik uumasunik uumasuutinilluunniit allanik MRSA-mik tunilatsissimasunik attaveqartartut

Pinngitsooratik

MRSA-nik timaaniittoqarnerat paasiniarlugu misisorneqassapput.

Ulorianaateqarsinnaaneraniq naliliinissaq siunertaralugu, sulileqqinnissap siuningaaniit Kalaallit Nunaata

avataaniissimaneq pillugu sulisitsisoq paasitinneqassaaq. Sulisoq **sulilersinnagu** tappiorannartumik misisuinerup inernera pissarsiarineqareersimassaaq.

Sulisut sulilerlaat (taartaagallartut ilanngullugit)

MRSA-mik timimiittoqannginneranut misissortereernermi uppersarsaammik, qaammat ataaseq qaangnernaq pisoqaassulimmik takutitsinikkut, imal. qulaani maleruagassat tunngavigalugit MRSA-mik tunillatsissimasinnaannginnermut uppersarsaammik atsiornikkut, MRSA-mik timiminniittoqannginnera sulilersinnatik uppersarsarsinnaassavaat.

Sulisunik taartaagallartussanik atukkiussisarfiit

Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmut suliarortitsisartut sulisut aallartinnagit qulaani maleruagassat malinneqarsimanerat qulakkiissavaat.

Napparsimasut

Napparsimasut MRSA-mik timaaniittoqarsinnaavoq, taakkulu sulisunut uninngaqtinullu tunillaasinnaapput. Tamanna napparsimasuni amerluuteqartuni (ass. ikeqartuni tamatumunnga atatillugu ajuartartuni, suliariterlaani, anigugassaangitsunik amerluutilinni ass. eksemertuni), aseruuttoortuarneni (ass. kiinnap sulluaraasigut aseruuttoortuarneni) imal. aseruuttoorneni tassangaannartuni (ass. anersaartuutitigut qaffasisutigut aseruuttoorneni) imal. atortulinni (ass. sullulinnik quisarfilinni, /pilatsiffiup nalaagut sullulinnik seeriffisallinni/ taqqamikkut sullulinnik atortulikkani, aqajaqqumut attavilinnik sullulinnik nerisararfilikkani (PEG sonder) navianaateqarneruvoq.

Napparsimmaviit nakorsaanermut tunngatillugu Kalaallit Nunaannit **isumaqatigiissuteqarfiusut**, napparsimasut angerlatinneqartinnatik MRSA-mik timaaniittoqannginnerat- ataasiakkaat tunillatsissimasinnaaneraniq naliliivigeriarlugu MRSA-mut misissortinnerisigut- qulakkiissavaat.

Napparsimasoq angerlartinneqareersoq MRSA-mik tunillatsissimasinnaasoq paasineqarpat najukkami napparsimmavik/peqqissaavik tamatumunnga ilisimatinneqassaaq, angalanermilu taamatullu uninnganermi nappaatip tuniluutinnginnissaanut iliuusissat isumagi-neqassapput.

Nalorninermi ulluinnarni ulluunerani Statens Serum Institut-imi Nappaatit Tuniluuttut pillugit Qitiusumik Imikkooortortami Nappaatit Tuniluuttut pillugit Suleqatiginnut: oqarasuaatik +45 3268 3268, imal. kortnr. 5433, imal. Nunatsinni Nakorsaanerqarfimmut oqarasuaat 345192 / 553551 attaveqarluni isumasiuisoqarsinnaavoq.

Napparsimasut napparsimmavinniit Kalaallit Nunaata nakorsaanermut atatillugu **isumaqatigiissuteqarfiginn-gisaaniit** Kalaallit Nunaannilu napparsimmavinnut imal. peqqissaavinnut unittut, qaammatillu kingulliit arfinillit ingerlaneranni:

- MRSA-mik timaaniittoqarnera paasineqartoq sulilu suerunnerat uppersarsineqanngitsoq
- MRSA-mik tunillatsissimasumik illoqateqarsimasoq imal. inoqutigiittut attaveqarsimasoq

- Nunani Nunat Avannarliit avataanni napparsimavinnit nuunneqartut uninngasimasulluunniit, utoqqaat paaqqutariallit ineqarfiiniit nuunneqartut imal. kigutilerivimmiissimasut assigisaanniluunniit nakorsartissimasut.

kiisalu

- Nal.ak.24-it sinnerlugit tassaniissimasut
- *imal.*
- pilatsissimasut
- Nunani Nunat Avannarliit avataanni napparsimavimmi immikkoortortami sumiiffigisami MRSA-mik nappaalaffiusimasumiit nuunneqartut uninngasimasulluunniit, utoqqaat paaqqutariallit ineqarfiiniit nuunneqartut imal. kigutilerivimmiissimasut assigisaanniluunniit nakorsartissimasut.

kiialu

- Nal.ak.24-it sinnerlugit tassaniissimasut
- *imal.*
- pilatsissimasut
- Nammineq inoqutigilluunniit arlaat ataaseq sap. akunneri tamaasa akulikinnerusumilluunniit puulukinik uumasunik uumasuutinilluunniit allanik MRSA-mik tunilatsissimasunik attaveqartartut

pinngitsooratik

MRSA-nik timaanniittoqarnerat paasinialugu misissorneqassapput.

Napparsimasut sulisullu tappiorannartoqarnerannik misissuiffigineqarneranni periusissaq

Misissugassanik tigutsivissat tassaapput:

- Sorluit
- toqqusaat (neqitat)
- Nalikkaat (uninngasuni innuttaasunilu ulloq unnuarlu paaqqutarineqartuni)

Tamatuma saniatigut misissugassamik tigutsivigineqassapput:

- ikit/ajussat
- amerluutit ass. eksemit
- kappussiviit-/sullilerfiit
- sullullit timimut appakartitat /atortorissaarusiussat allat
- sullulimmik quiffillit quuat
- napparsimasoq anersaartuutitut sullulimmik atortulernerqarsimappat iggissamiit nuak
- siornatigut MRSA-mik nassaarfiusimasut
- aseruuttoorfiunermet ersiutillit

Misissuinermit atorineqartussat:

Tagiullugu misissuut sorlunnut illugiinnut

Tagiullugu misissuut toqqusaani neqitanut illugiinnut nalikkaanullu tagiullugu misissuut ataasiinnaq atorineqassaaq.

Tagiullugu misissuut ataasiinnaq misissuivigineqarumaartussani allanissaaaq atorineqassaaq.

Tagiussassap/tagiussap ataatungaa vattitaalu attorneqassanngillat.

Tagiullugu misissugassamik peersereernermit tagiussaq igalaaminermet tappiorannartup naaffissaanik (Stuarts

Medium) imalimmut attuutinnigivillugu ikineqarluni igalaamineq matuneqassaaq.

Allagartassaa inuup misissukkap aqqanik, inuuijanik, immikkoortortamik kiisalu ” MRSA-mut misissortinnermik” nalunaarneqassaaq.

Misissugassat Dronning Ingridip Napparsimavissuani aaviaasarfiup tappiorannartulerinermet immikkoortortaanut nassiunneqassapput. Misissugassat ingerlaanaq nassiunneqarsinnaanngitsut nassiunneqarnissaasa tungaanut nillartaartitsivimmiitineqassapput.

MRSA-mik tunillatsissimaneq paasineqarpat

Inuit peqqissut MRSA-milli tunillatsissimasut ingerlaanaq angerlarsimaffimmini ulluni tallimani ima nakorsarneqassapput:

1. Mupirocin 2 % illuttut sorlunnut imal Klorhexidingel 1 % imal pisarialinnullu allanut ullormut marlorialugu tarnullugu.
2. Klorhexidin qaqorsaat 4 % atorlugu ullut tamaasa timi tamakkerlugu uffarneqartassaaq nutsallu qulinneqartassallutik. Nakorsartinnerup nalaani Klorhexidin sunniutaaruteqqunagu qaqorsaammik allamik atuisoqassanngilaq. Klorhexidin qaqorsaat glycerolitalik- amermik pannerneversimatitsisarmat- innersuussutaavoq.
3. Assaat pisariaqarpat tappiorannartuiaaserlugit asakulaneqassapput.

Angerlarsimaffimmi tunillaanaveersaernermet atatillugu iliuusissanut allanut tunngatillugu (eqqiaaneq, errorsineq assigisaallu) D4 innersuussutaavoq. Sulisut ulluni marlunni nakorsartereernerup kingorna suliartoqqissinnaapput.

MRSA-mik tunillatsissimaneq paasineqarpat

Uninngasuni (MRSA- tuniluuteqqunagu nakorsartinneq sapinngisamik angerlarsimalluni ingerlanneqassaaq). Napparsimavimmut unittariaqarnermi:

1. Qulaani nassuiarneqartup assinganik nakorsartinneq.
2. Nappaatit tuniluuttut pillugit maleruagassat naaperlorlugit tunillatsissimasoq immikkoortillugu ineeqamut inissinneqassaaq- D4 takuuk.

Ilitsersuut napparsimasumut attaveqartunut tamanut takuneqarsinnaanngorlugu inimi nivingatittariaqarpoq.

Malittarinnilluni misissuisarnissat

Sulisut nakorsartereersut malittaralugit ulloq siulleq, ullut arfineq marluk, ullut 14-it, ullut 21-it qaammatillu arfinillit qaangiunneranni misissorneqassapput.

Napparsimasut uninngasut nakorsartereernerisa kingorna ullut arfineq marluk, ullut 14-it, ullut 21-it qaammatillu arfinillit qaangiunneranni malittaralugit misissorneqassapput.

Misissuinerit tullerit pingasut tappiorannartumik nassaarfingippata aatsaat, immikkut inissisimatitaaneq atorunnaarsinneqarsinnaavoq.

Inoqutigiit tamarmik tassalu MRSA-mik tunillatsissimasut inoqutigiillu sinneri, nakorsartereerup kingorna siusinnerpaamik qaammatip ataatsip qaangiunnerani malittaralugit misissorneqassapput.

Inoqutigiinnut ilaasut MRSA-mik nassaarfiusimanngitsut qaammatillu ataatsip qaangiunnerani nassaarfingitsut, MRSA-mik tunillanneqarsimanngitsut isigineqassapput, qaammatillu arfinillit qaangiunneranni misissoteqqittariaqaratik. Inuit nakkutillinermut atatilugu misissuinermi tappiorannartumik nassaarfiusut, nakorsarteqqinnissamut malittareqqinneqarnissamullu innersuuneqassapput. Marlorialutik nakorsartereersut akornanni suli tappiorannartulinnik naammattoorsinermi, Statens Serum Institut-imi Nappaatit Tuniluuttut pillugit Qitiusumik Immikkoortortami Nappaatit Tuniluuttut pillugit Suleqatigiit: oqarasuaatikkut +45 3268 3268, imal. kortnr. 5433 isumasioneqassapput.

Nakorsartinnerup iluaqutaannginneranut atatilugu inutaata amerluuteqarsinnaanera sukumiisumik misissorneqartariaqarpoq (siutini annikitsumik eksemeqarnek, sulisuni tappiorannartoqartuarnermut patsisaasutut, paasineqarnikuuvoq), avatangiisini *tappiorannartuiaasoqartariaqarsinnaavortaaq*. Nalorninermi ulluinnarni ulluunerani Statens Serum Institut-imi Nappaatit Tuniluuttut pillugit Qitiusumik Immikkoortortami Nappaatit Tuniluuttut pillugit Suleqatigiinnut: oqarasuaatikkut +45 3268 3268, imal. kortnr. 5433, imal. Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut oqarasuaat 345192 / 553551 attaveqarluni isumasiuisoqarsinnaavoq.

Inoorlaat meeraaqqallu marluk inorlugit ukiullit.

Meeqqani marluk inorlugit ukiulinni MRSA-mik tunillatsissimaneq tunillaasinnaanerlu nalinginnaasumik nakorsarneqarnek ajorpoq, ukiumulli ataasiarluni marloriarluniluunniit misissugassamik tiguisoqartassaaq. Ukiut marluk qaangiunneranni MRSA-mik suli timaanniittoqarpat Statens Serum Institut-imi Nappaatit Tuniluuttut

tut pillugit Qitiusumik Immikkoortortami, Nappaatit Tuniluuttut pillugit Suleqatigiinnut: oqarasuaatikkut +45 3268 3268, imal. kortnr. 5433 siunnersorneqarnikkut nakorsaaneq aallartinneqassaaq.

Tunillatsissimasinnaasunik paasiniaaneq

Pisuni ataasiakkaani attaveqatigisimasanik paasiniaanissap annertussusissaa Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmik oqarasuaatikkut 345192 imal. Statens Serum Institut-imi Nappaatit Tuniluuttut pillugit Qitiusumik Immikkoortortami, Nappaatit Tuniluuttut pillugit Suleqatigiinnik: oqarasuaatikkut +45 3268 3268, imal. kortnr. 5433 isumasiuinikkut isummerfigineqassaaq.

Siunnersuineq

Nakorsaanermit tunngatilugu:

Nalorninermi ulluinnarni ulluunerani Statens Serum Institut-imi Nappaatit Tuniluuttut pillugit Qitiusumik Immikkoortortami, Nappaatit Tuniluuttut pillugit Suleqatigiinnut: oqarasuaatikkut +45 3268 3268, kortnr. 5433 imal. Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut oqarasuaat 345192 / 553551 attaveqarluni isumasiuisoqarsinnaavoq.

Eqqiluisaarnissamut tunngatilugu:

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik oqarasuaatikkut 345192 imal. Statens Serum Institut-imi Nappaatit Tuniluuttut pillugit Qitiusumik Immikkoortortami, Nappaatit Tuniluuttut pillugit Suleqatigiinnut oqarasuaatikkut +45 32683268 imal. kortnr 5433 attaveqarit.

Nalunaarutiginninneq

Aseruuttoornermut- tunillatsissimasunilu ersiuteqanngitsuni misissuivigineqartuni MRSA-mik nassaarneq, Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut oqarasuaatikkut 325192 allakkatigullu immersugassamik nappaatit tuniluuttut pillugit tunillatsittunut ataasiakkaanut tunngatilugu immersugassamik immersuinikkut nalunaarutigineqassaaq.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik 20. november 2016

Nunatsinni Nakorsaaneq

Henrik Trykker

Ilitsersuutip matuma taarserpaa:

MRSA pillugu ilitsersuut 16.december 2008-meersoq.